

NOU 2014:7

Elevenes læring i fremtidens skole: Et kunnskapsgrunnlag

Eli Gundersen og Sten Ludvigsen

Utvalgets mandat

Utvalget skal vurdere grunnopplæringens fag opp mot krav til kompetanse i et framtidig samfunns- og arbeidsliv.

Delutredning 3. september 2014:

- Historisk utvikling i fagene
- Sammenlikning med andre land
- Anbefalinger knyttet til krav til framtidig kompetanse

Hovedutredning 15. juni 2015:

- Vurdere fagenes innhold ift framtidige kompetansebehov
- Vurdere fagenes struktur ift framtidig kompetansebehov

Utvalgets sammensetning

Professor Sten Ludvigsen, utvalgsleder, Oslo
Styreleder Kjersti Kleven, Ulsteinvik
Journalist Morgenbladet, Sigve Indregard, Oslo
Skolesjef Eli Gundersen, Stavanger
Rektor Tormod Korpås, Sarpsborg
Lege/samfunnsdebattant Bushra Ishaq, Oslo
Rektor Pia Elverhøi, Tromsø
Prosjektleder Helge Øye, Gjøvik
Professor Mari Rege, Stavanger
Doktorgradsstipendiat Sunniva Rose, Oslo
Lektor Daniel Sundberg, Växjö, Sverige
Professor Jens Rasmussen, København, Danmark

Om utvalgets mandat

Hva slags kompetanse vil elever trenge i et samfunns- og arbeidsliv om 20-30 år?

Forbereder innholdet i dagens skole i tilstrekkelig grad elevene på livet etter skolen?

NOU 2014:7 Elevenes læring i fremtidens skole

Et kunnskapsgrunnlag for hovedutredningen

Kap 1 Om delutredningen, utvalget og mandatet

Kap 2 Dagens norske skole

Kap 3 Elevenes læring

Kap 4 Læringsresultater

Kap 5 Kompetanse

Kap 6 Fag i grunnopplæringen

Kap 7 Læreplaner og vurderingssystemer

Kap 8 Kompetanser for det 21. århundre

Kunnskapsgrunnlaget

Utvalgets baserer seg på kunnskapsgrunnlag fra:

- Ulike typer av studier
  - Evalueringen av Kunnskapsløftet
  - Synteserapporter
  - Forskning om elevenes læring og sosiale og emosjonelle kompetanser
  - Annen relevant forskning, for eksempel om kompetansebehov i arbeidslivet
  - Møter og innspill fra organisasjoner
  - Bestillinger til fagmiljøer på konkrete tema

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

Et bredt kompetansebegrep

- Kompetanse inkluderer både kognitive, praktiske, sosiale og emosjonelle sider ved elevenes læring.
- Kunnskaper og ferdigheter er forutsetninger for, og en del av, det å utvikle kompetanse
- Kompetanse handler om å kunne *bruke* det en har lært i ulike sammenhenger

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

Læringsforskning som viser at:

- dybdelæring har betydning for elevens utvikling i og på tvers av fag
- dybdelæring skaper vilkår for en god progresjon i elevenes læringsarbeid

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

Dybdelæring:

- Elever utvikler gradvis sin forståelse av begreper og sammenhenger innenfor et fagområde
- Elever relaterer ny kunnskap til tidligere læring og erfaringer og reflekterer over egen forståelse
- En motsetning er *overflatelæring* der kunnskap i liten grad settes i en sammenheng

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

Læringsforskning som viser at:

- elevenes kompetanse utvikles i et samspill mellom faglige, sosiale og emosjonelle sider ved læringen
- sosial og emosjonell læring kan bidra positivt til elevenes læringsresultater
- et godt læringsmiljø bidrar til økt mestring av fag og fagovergripende kompetanser

Dybdelæring

Dybdelæring	Overflatelæring
Elever relaterer nye ideer og begreper til tidligere kunnskap og erfaringer.	Elever jobber med nytt lærestoff uten å relatere det til hva de kan fra før.
Elever organiserer egen kunnskap i begrepssystemer som henger sammen.	Elever behandler lærestoff som atskilte kunnskapselementer.
Elever ser etter mønstre og underliggende prinsipper.	Elever memorerer fakta og utfører prosedyrer uten å forstå hvordan eller hvorfor.
Eleven vurderer nye ideer og knytter dem til konklusjoner.	Eleven har vanskelig for å forstå nye ideer som er forskjellige fra dem de har møtt i læreboka.
Elever forstår hvordan kunnskap blir til gjennom dialog og vurderer logikken i et argument kritisk.	Eleven behandler fakta og prosedyrer som statisk kunnskap, overført fra en allvitende autoritet.
Eleven reflekterer over sin egen forståelse og sin egen læringsprosess. <i>Sawyer: The Cambridge Handbook of the Learning Sciences</i>	Eleven memorerer uten å reflektere over formålet eller over egne læringsstrategier.

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

Stofftrengsel i skolen

- Mange av skolefagene er brede i omfang
- En utfordring å legge til rette for **dybdeløring** og god **progresjon** i elevenes læring

Utvalget legger følgende til grunn i delutredningen:

- Et samfunns- og arbeidsliv i raskere endring
  - Kunnskapssamfunnet
  - Globalisering
  - Individualisering
  - Endrede kompetansebehov i arbeidslivet
  - Teknologiske endringer
  - Demokrati og deltakelse
  - Demografi og mangfold
  - Miljø

Utvalget vil i hovedutredningen

- Vurdere konsekvenser av et **bredt kompetansebegrep** for læreplaner i fag
  - herunder hvordan skolens arbeid med elevenes sosiale og emosjonelle kompetanser kan styrkes
- Vurdere hvordan læreplaner i fag i fremtiden kan legge til rette for **dybdelæring**
  - hva skal ut....

Utvalget vil i hovedutredningen

- Vurdere hvilke fagovergripende kompetanser som bør vektlegges sterkere enn i dagens læreplaner
  - herunder om og hvordan de fagovergripende kompetansene **metakognisjon** og **selvregulert læring** kan bli gjennomgripende i læreplanverket
- Vurdere hvordan fagovergripende kompetanser skal nedfelles i læreplaner for fag
  - Herunder en vurdering av dagens grunnleggende ferdigheter

Utvalget vil i hovedutredningen

Vurdere hvordan norske læreplaner bør videreutvikles i lys av:

- Et bredt kompetansebegrep
- Dybdelæring og progresjon
- Faglig fornyelse
- Forholdet mellom fag- og fagovergripende kompetanser
- Fremtidige kompetansebehov

Utvalget vil i hovedutredningen

Vurdere overordnede prinsipper for implementering av utvalgets forslag

- Læreplaner og støtte/veiledning
- Lærekompetanse
- Elevvurdering
- Kvalitetsvurderingssystemer

- Utdypende del .....

Funn fra kunnskapsløftet

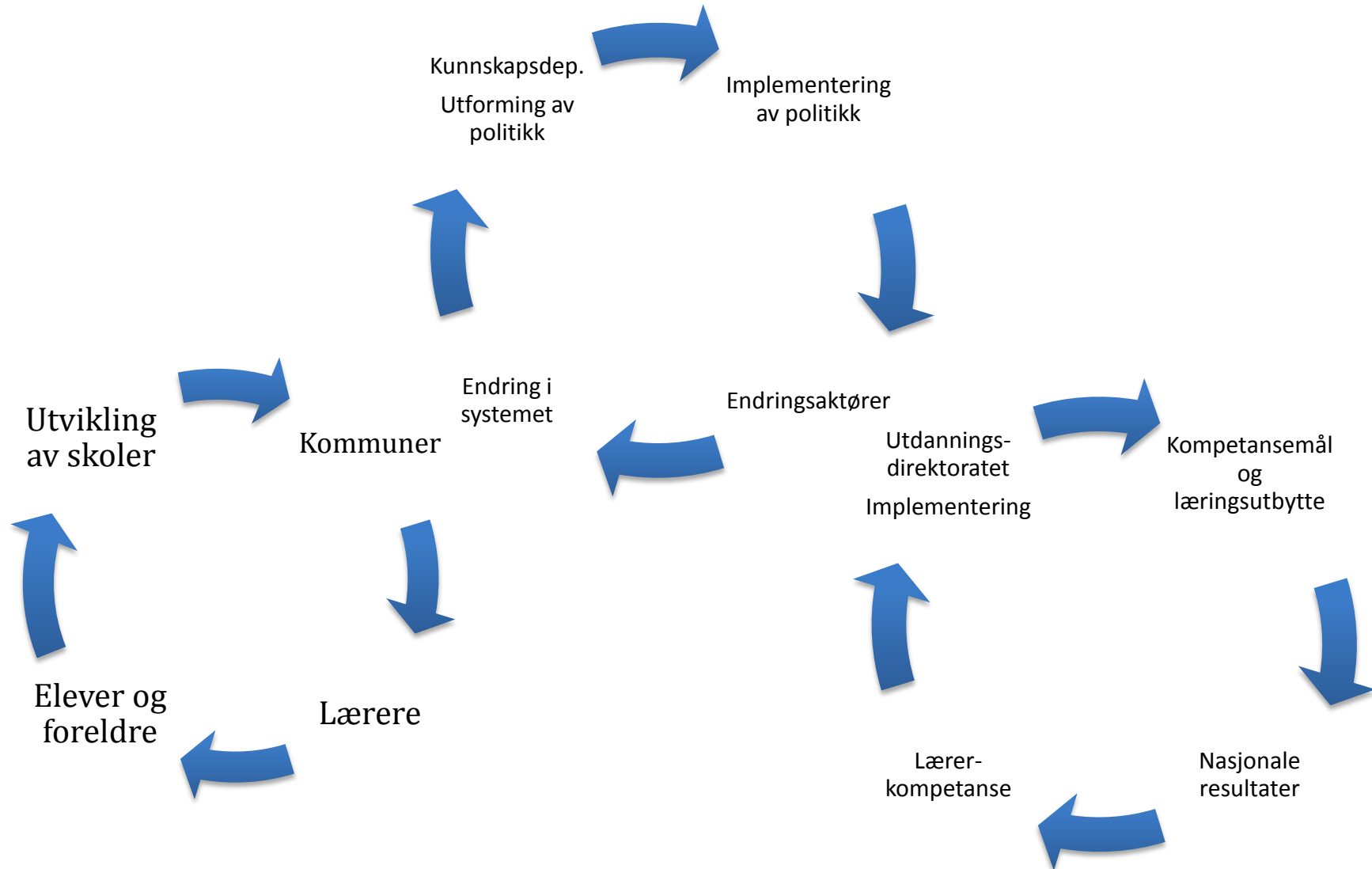
- Analyse av grunnleggende ferdigheter
  - I studier av klasserom:
  - Forekomst av grunnleggende ferdigheter og læringsstrategier er for tilfeldig, svak dybdeorientering
- Læreres planlegging
  - Det er få funn på planlegging for en systematisk progresjon i elevenes tilegnelse av grunnleggende ferdigheter – over tid – på tvers av fag
- Vurderingspraksis
- Vurderingspraksis er endret etter Kunnskapsløftet
Forutsetter kollektiv normering

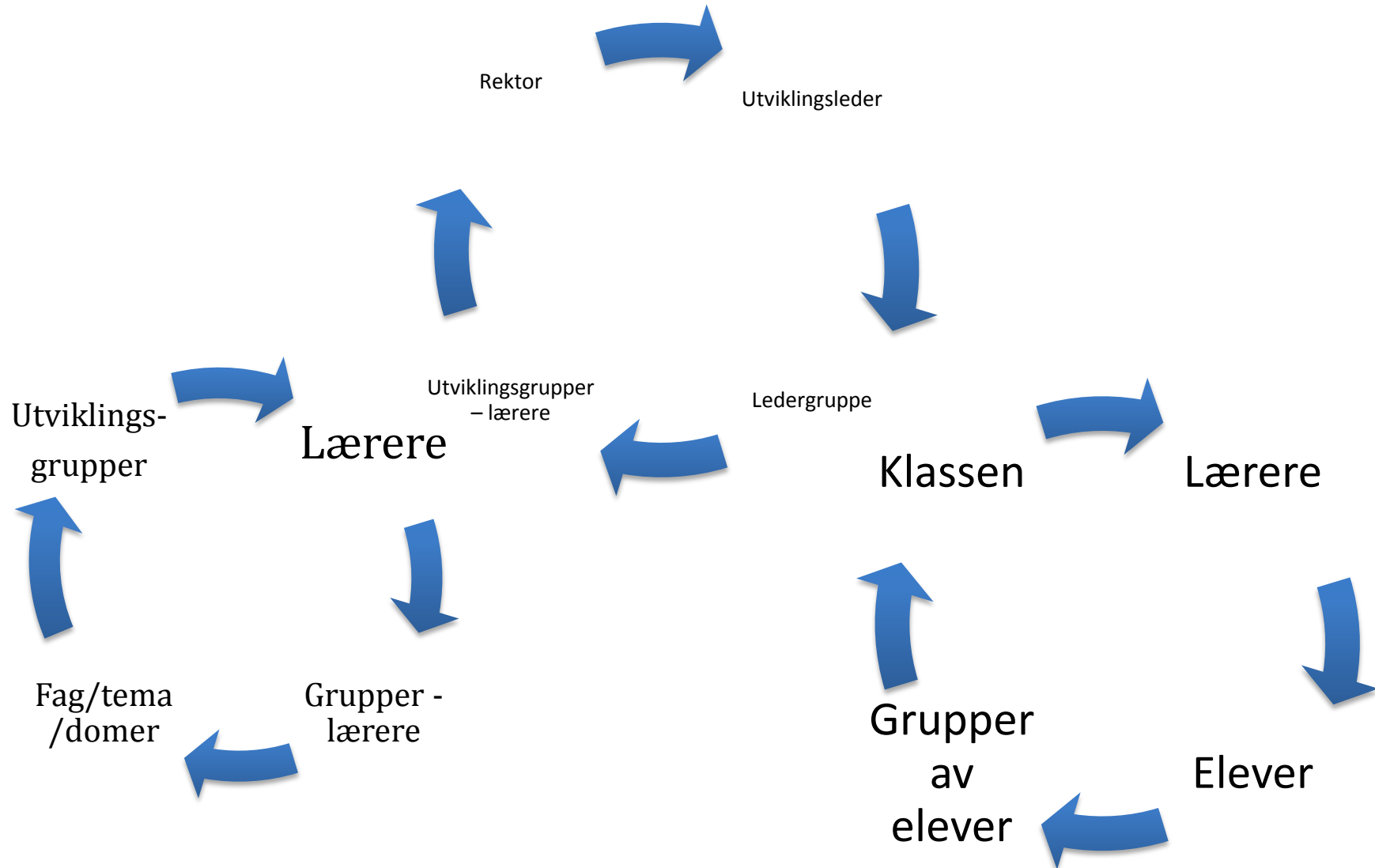
Antagelse – empirisk grunnlag

- Analyser av et system vil mangle nødvendig detaljer om praksis, mens detaljerte studier vil mangle klare koblinger til større deler av et system
- Et utdanningssystem vil konstitueres av komponenter som er løst koblet. Implikasjonen er vi må velge premisser for hvordan vi kan integrere ulike typer av forskning
- Spørsmål: hvordan bygger vi bevis for policy, hvordan vi konfigurere resultater slik at de kan brukes for å forbedre systemets prestasjoner? Og hvordan kan vi fornye faglig innhold?

Skolen - skolesystem som løst koblet og med ulike kulturer

Skoler – skolesystemets løst koblet – subsystemer og ulike kulturer

- Styringsinformasjon og utvikling av praksis
  - Vertikal utvikling – instrumenter
  - Horisontal utvikling – instrumenter
- Sammenkobling av løst koblede systemer

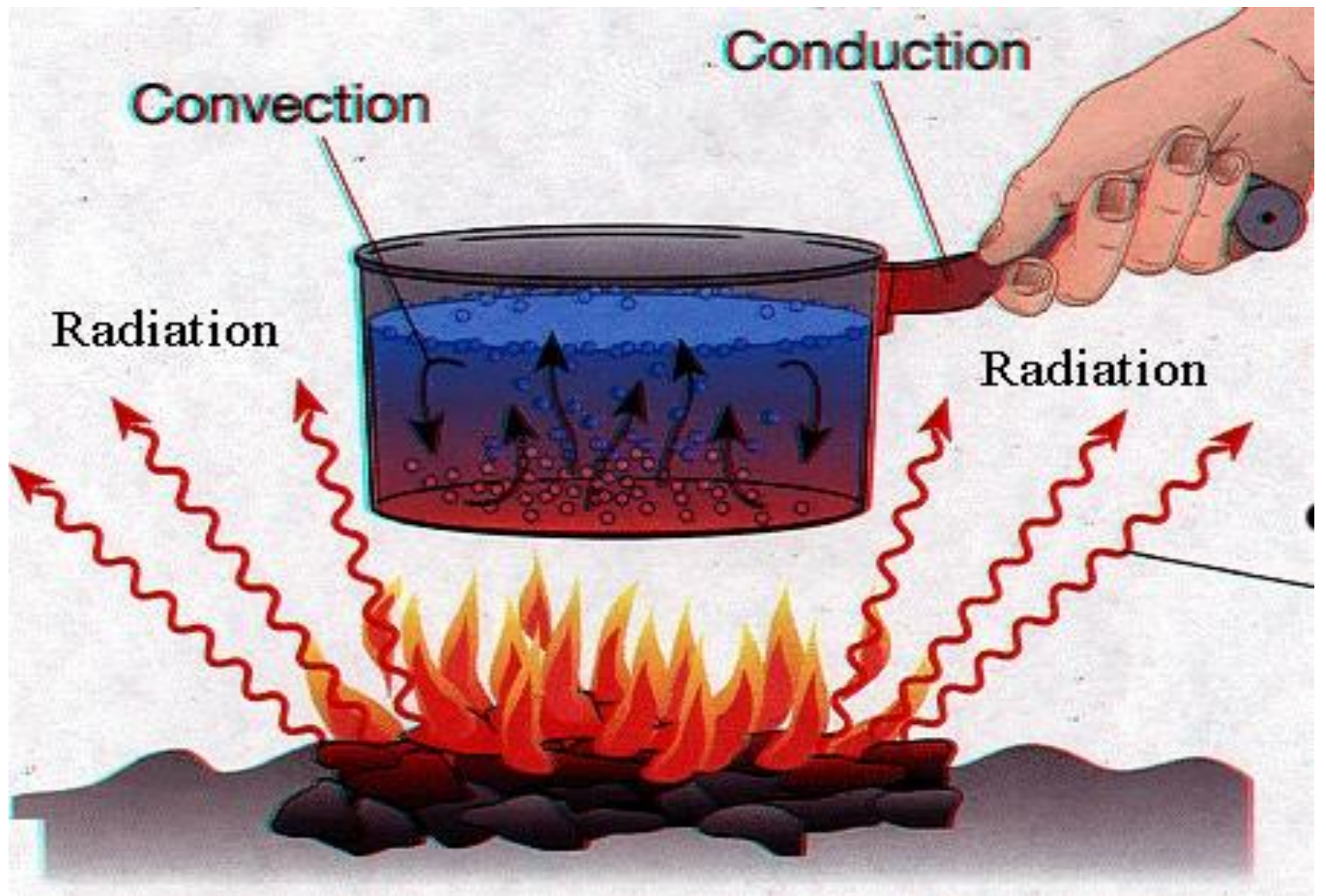

- Hva betyr tid per tema?
  - Problem: Spredning på emner og relasjon mellom emner (mulighet for å gjenta - vise relasjon mellom..)
  - Naturfag
  - USA 65 emner i 8 trinn
  - Japan 5 emner i 8 trinn
  - Norge – ofte nærmere USA enn Japan

- Emne: thermodynamikk
- Varme transport mellom materier
- Isolering og overføring av varme
- Varme, energi og temperatur
- Likevekt mellom ulike materier/objekter

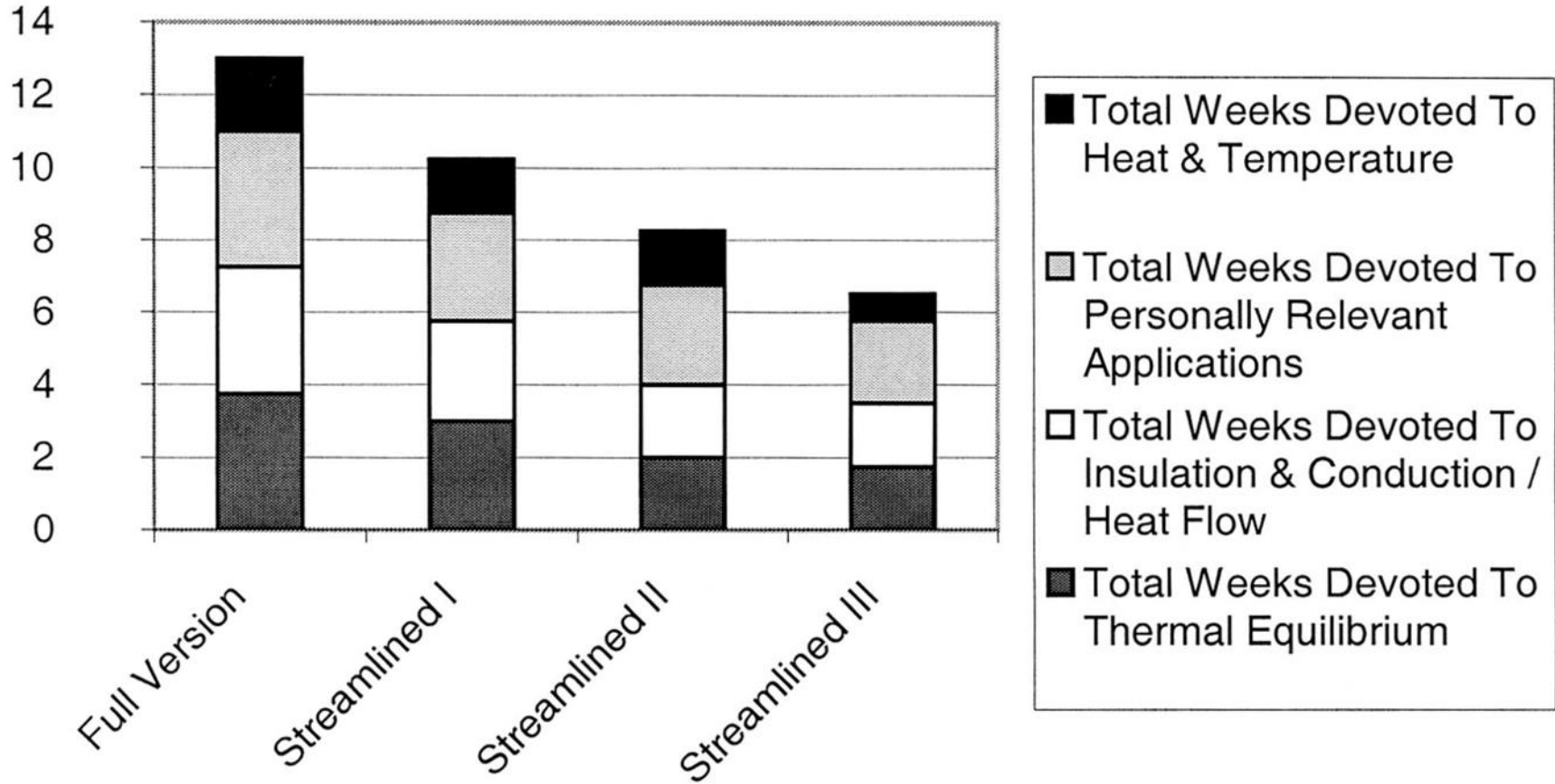

Bredde og dybde

- Design (M. Linn et al)
- 13 uker
- 10 uker
- 8 uker
- 6 uker
- Anbefaling i US lærebøker 1-2 uker
- 3000 elever – flersvars oppgaver og kunnskapsintegrasjon

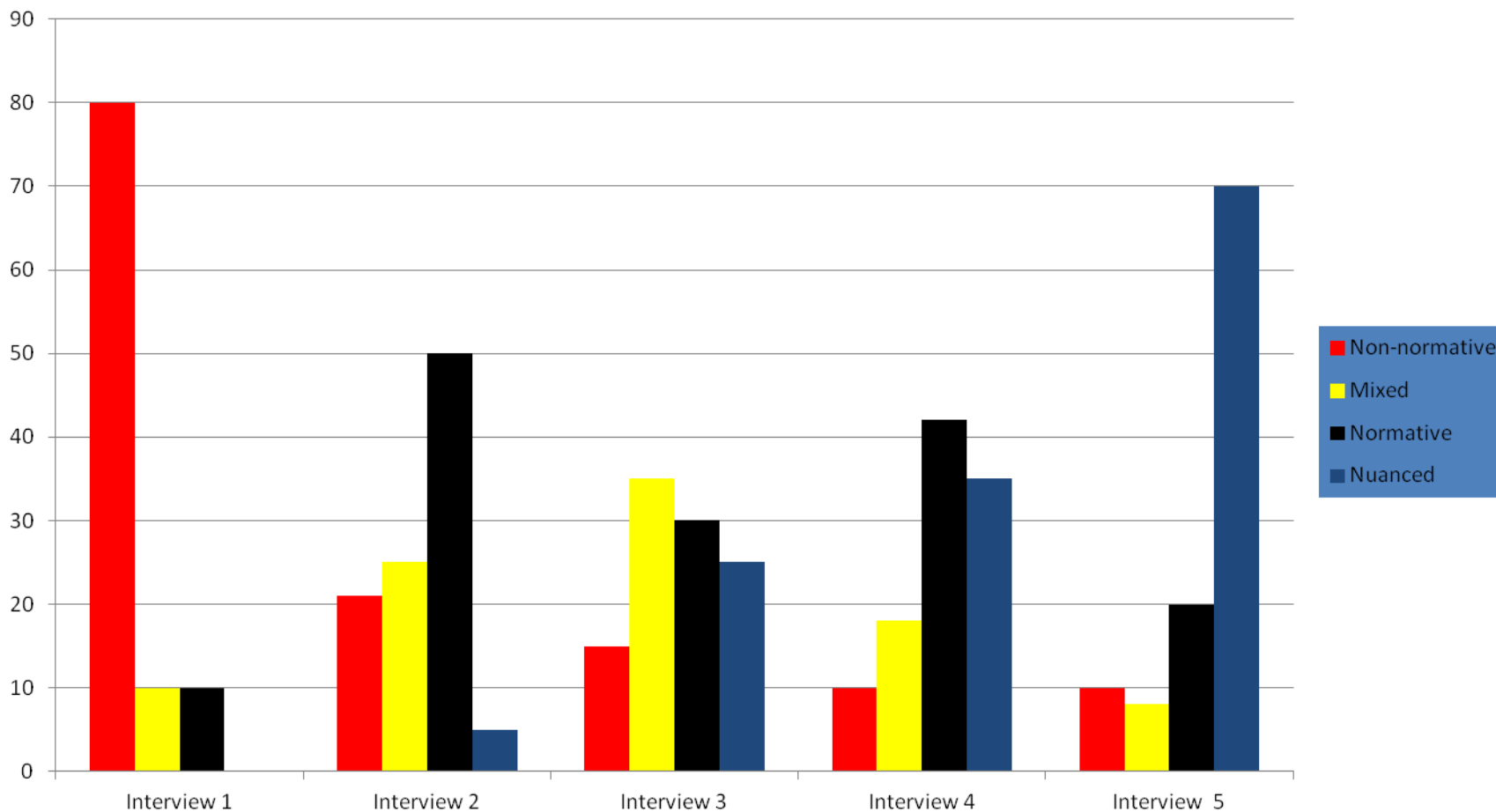

Bredde og dybde

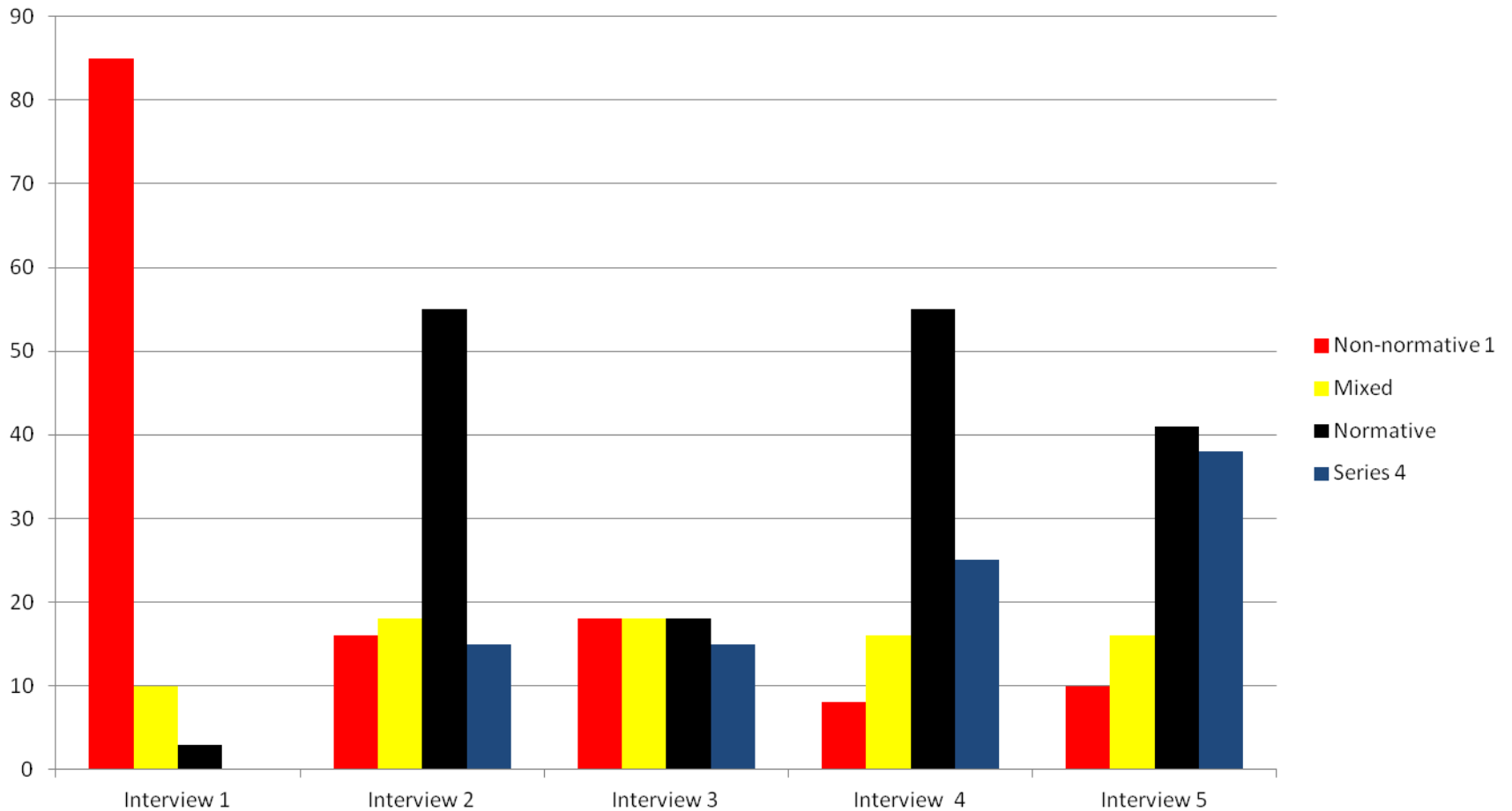
Dybde versus bredde

varme og temperatur

Dybde versus bredde

varme transport

Bredde og dybde

- Oppsummering
  - Studie av en enkelt elevsutvikling
  - 12 ukers arbeid
  - 'Thermodynamics' – 70-90% av elevene utvikler normative ideer om de fire områdene
  - Reduseres tiden med 50% reduseres utbytte med 50% og andelen av studenter som oppnår et normativt utbytte med 50-60%
- For å utvikle en god normative forståelse kreves minst 8 uker.....helst mer
- Elevens mønstre kan fortsette videre ...

Simulering

Reset all data

Area (m ²)	Structure	Insulation	U (W°C ⁻¹ m ⁻²)	Heat loss (W°C ⁻¹)
Walls				
96	wood	thermal foam	0,089	8,528
	3 cm	35 cm		
Roof				
172	tar paper	rock wool	0,075	12,918
	1 cm	35 cm		
Floor				
172	wood	rock wool	0,075	12,915
	3 cm	35 cm		
Windows				
24	Glazing type		0,544	13,067
	triple frame			
Doors				
6,0	Material		0,626	3,753
	glass			
Ventilation system				
	ventilation with heat exchanger			13,600
	Air flow	160 m ³ /h		

Usable area: m²

Number of inhabitants:

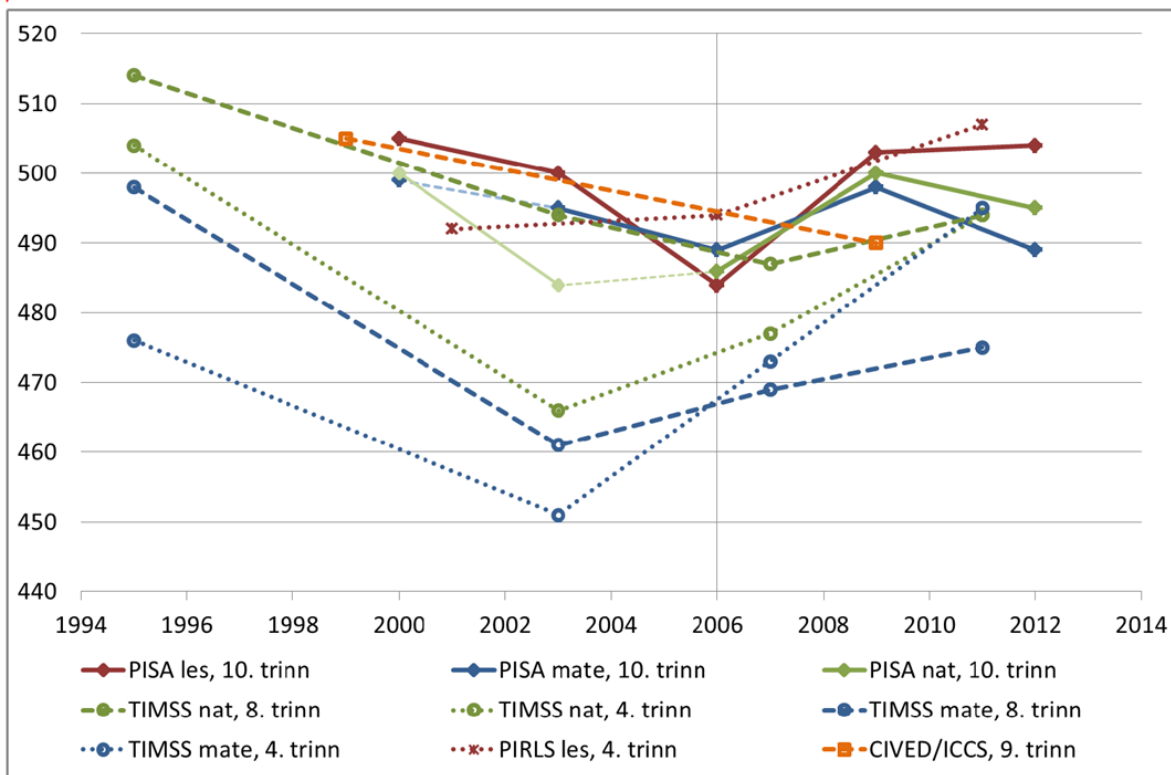
House heat loss coefficient: W°C⁻¹

House envelope thermal efficiency: W/m²·°C

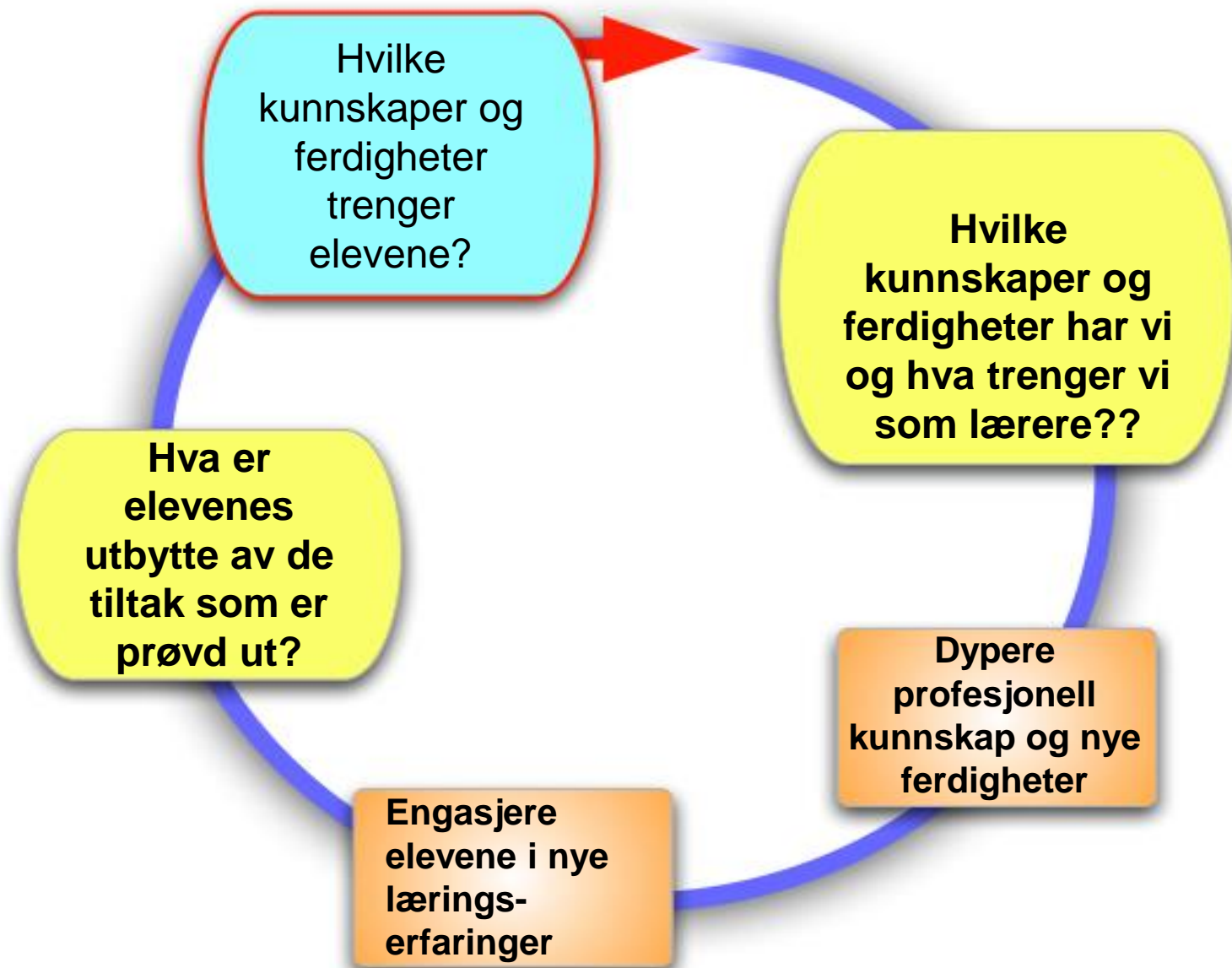

Læringsresultater – nasjonalt

Figur 1: Resultater over tid for PISA, TIMSS, ICCS og PIRLS. Merk at resultater ikke kan sammenliknes på tvers av studiene.

Læreres utvikling og syklus for kunnskapsutvikling (Timperley, 2014)

Sosiale og kognitive funksjoner grunnleggende ferdigheter - kompetanser

- selv-regulering, meta-kognisjon og spesifikke kognitive funksjoner evner til å lokalisere, samle, velge, sortere, klassifisere, sekvensere, sammenligne, kontrastere og analysere relevant informasjon
- kunne argumentere for handlinger og påstander, trekke konsekvenser av fakta, forklare hvordan man tenker, bedømme på grunnlag av bevis
- stille relevante spørsmål, definere problemer, planlegge og gjennomføre prosjekter, predikere resultat av forsøk, teste konklusjoner og ideer
- utvikle ideer og hypoteser, skape nye løsninger og bruke fantasi
- vurdere det man leser, hører og gjør, utvikle kriterier for å vurdere eget og andres arbeid, se begrensningene i egen kunnskap og vurdere om egen innsikt er tilstrekkelig
- Sjanger forståelse – når, til hva, for hvem, ...

Oppsummering

- Utvalget
  - Fagfornyelse – prinsipper
  - Dybde, bredde og progresjon
  - Vurdering
  - Lærerens funksjoner
  - Skoleutvikling